

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 12C/205/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2213210646
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Bíróová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2013:2213210646.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda v konaní pred sudkyňou JUDr. Evou Bíróovou v právnej veci žalobcu: Orange Slovensko, a. s., Bratislava, Prievozská 6/A, IČO 35 697 270, proti žalovanej: Anita Füssy - Hollywood Café, bytom Dolný Bar 215, IČO 43 973 604, o zaplatenie 300 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a** .

Súd žalovanej náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

Žalobou zo dňa 27.05.2011 sa žalobca domáhal rozhodnutia súdu, ktorým by bol žalovaný zaviazaný k povinnosti zaplatiť mu 300 eur s príslušenstvom titulom zmluvnej pokuty. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovanou uzatvoril zmluvu, ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli aj Všeobecné podmienky, v zmysle ktorých dokumentov vypožičal žalovanej 1 SIM kartu na využívanie telekomunikačných služieb poskytovaných žalobcom. Pri uzavretí dodatku k zmluve žalobca predal žalovanej telekomunikačné zariadenie - mobilný telefón za cenu 9 eur. Žalovaná riadne a včas nezaplatila ceny poskytnutých služieb za obdobie od mája do júna 2009, čím porušila zmluvné podmienky a žalobcovi tak vznikol nárok na zmluvnú pokutu. Na výzvu žalobcu žalovaná reagovala úhradou za služby (266,63 eur).

Žalovanej bola žaloba doručená dňa 26.08.2013, k žalobe sa nevyjadрила.

Podľa § 115a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (O. s. p.) pojednávanie nie je potrebné nariaďovať ani v drobných sporoch.

Podľa § 200ea ods. 1 O. s. p. ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1000 eur, od toho okamihu ide o drobný spor.

Podľa § 156 ods. 3 O. s. p. vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením.

Zmluvou o pripojení zo dňa 30.10.2003 uzavretou pod č. A1038193 s poukazom na § 43 zákona č. 195/2000 Z. z. (nahradený od 01.01.2004 zákonom č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách), ktorej neoddeliteľnou súčasťou sa stali Všeobecné podmienky spoločnosti a Cenník, žalobca poskytol

žalovanej (označenej v zmluve aj v dodatku ako „nepodnikateľ“) 1 SIM kartu a v zmysle Dodatku k zmluve z 21.01.2010 odpredal jej koncové telekomunikačné zariadenie - mobilný telefón Nokia 6600I za zľavnenú cenu 9 eur. V bode 2.3. dodatku sa účastník (žalovaná) zaviazal, že po dobu 24 mesiacov odo dňa uzavretia dodatku zotrúva v zmluvnom vzťahu so žalobcom v zmysle zmluvy v znení dodatku ako účastník služieb poskytovaných mu prostredníctvom SIM karty a že po celú túto dobu bude bez prerušenia tieto služby využívať, zároveň neuskutoční žiadny taký úkon, ktorý by smeroval k ukončeniu alebo účelom ktorého by malo byť ukončenie platnosti zmluvy alebo dodatku pred uplynutím doby viazanosti. V bode 2.5 dodatku sa žalovaná zaviazala v prípade porušenia niektorej z povinností uhradiť žalobcovi zmluvnú pokutu vo výške 300 eur s tým, že právo žalobcovi na zmluvnú pokutu vznikne okamihom porušenia povinnosti zo strany žalovaného, pričom zmluvnú pokutu bude povinná zaplatiť bez ohľadu na dĺžku doby, ktorá jej zostáva do uplynutia doby viazanosti.

Pokusom o pokonávku zo dňa 06.10.2011 žalobca vyzval žalovanú k zaplateniu pohľadávok za poskytnuté elektronické komunikačné služby v celkovej sume 266,63 eur za obdobie od mája do júla 2011. Zároveň žalovanú vyzval k zaplateniu zmluvnej pokuty vo výške 300 eur, všetko najneskôr do 20.10.2011.

Podľa § 51 Občianskeho zákonníka (OZ) účastníci môžu uzavrieť i takú zmluvu, ktorá nie je osobitne upravená, zmluva však nesmie odporovať obsahu alebo účelu tohto zákona.

Podľa § 43 ods. 1 zák. č. 610/2003 Z. z. zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa.

Podľa § 544 ods. 1 OZ ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Podľa ods. 2 zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne aj v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Zmluvný vzťah zo zmluvy uzavretej medzi účastníkmi je vzťahom spotrebiteľským a v súčasnosti na daný právny vzťah vzťahujú aj ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka (OZ) o spotrebiteľských zmluvách. V zmluve aj v jej dodatku bola žalovaná označená ako „fyzická osoba - nepodnikateľ“, preto aj keď v danom období vykonávala podnikateľskú činnosť, zmluvu uzavrela ako spotrebiteľ. Tu súd poukazuje aj na nesprávne označenie žalovanej v žalobe.

Podľa § 52 ods. 1 OZ (v znení platnom od 01.01.2008) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Podľa ods. 4 písm. k/ za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Podľa ods. 5 neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Podľa ods. 2 v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 153 ods. 3 O. s. p. súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná. Podľa ods. 4 ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie túto zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia.

V danej veci si žalobca uplatnil nárok na zmluvnú pokutu 300 eur.

Nároku žalobcu o zaplatenie zmluvnej pokuty však nebolo možné vyhovieť. Pokiaľ by súd vyhovel žalobe na zaplatenie zmluvnej pokuty, bol by porušený princíp proporcionality uplatňovaný v súkromnom práve, a navyše by došlo aj k porušeniu zákona. Podľa čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 05. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok. Smernica zároveň v prílohe vypočítava pre členské štáty ako vzor niektoré zmluvné podmienky, ktoré odporúča transponovať do vnútroštátnych predpisov. Miesto v Smernici má aj „neprimeraná kompenzácia za porušenie záväzku spotrebiteľa“. S účinnosťou od 01. januára 2008 bola neprimeraná sankcia explicitne zapracovaná medzi neprijateľné podmienky do Občianskeho zákonníka.

Zmluvná pokuta plní funkciu paušalizovanej náhrady škody a je aj sankciou pri neplnení zmluvných povinností. V danom prípade žalobca ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené (formulár) a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu nijakým spôsobom ovplyvniť. To platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú žalobca žiada od spotrebiteľov zaplatiť vždy v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas zostáva „účastníkovi“ pri porušení podmienok do konca doby viazanosti. Tu môže nastať prípad, kedy k porušeniu zmluvných podmienok zo strany „účastníka“ môže dôjsť v poslednom mesiaci viazanosti, pričom žalobca si voči nemu uplatní zmluvnú pokutu v plnej výške, rovnako, ako voči „účastníkovi, ktorý porušil zmluvné podmienky po dvoch mesiacoch od začiatku zmluvného vzťahu. Podmienky, za akých žalobca dohoduje zmluvnú pokutu v štandardných zmluvách, preto poškodzujú spotrebiteľa. Z pohľadu náhrady škody je takáto zmluvná pokuta neobhájiteľná aj preto, že podľa zmluvných dojednaní nárok žalobcu na náhradu škody prevyšujúcu zmluvnú pokutu nie je dotknutý (čl. 2.5 Dodatku k zmluve).

Súdna kontrola štandardných zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl. Bolo by v rozpore so zameraním Smernice, keby bol pred neprijateľnou podmienkou jeden spotrebiteľ chránený a druhý nie. Rozhodujúce je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa. Ustanovenie článku 4 ods. 1 Smernice sa nezameriava na vôľu účastníkov, ale skôr na všeobecný pojem nekalých okolností. To sa odchyľuje od tradičnej zásady zmluvného práva, ktorou je suverenita účastníkov pri prejave vôle. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora je ochrana zavedená Smernicou založená na myšlienke, že spotrebiteľ je vzhľadom na dodávateľa alebo predávajúceho v slabšej pozícii, pokiaľ ide o schopnosť vyjednávať a úroveň jeho znalosti. Cieľ článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. Účinnú ochranu spotrebiteľa možno dosiahnuť len ak súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh.

Opatrenia proti nečestným klauzulám musia byť efektívne a odradzujúce (čl. 7 ods. 1 Smernice: „Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“). Riešením by nebolo ani konštatovanie len čiastočnej neplatnosti zmluvnej pokuty, bolo by obtiažne určiť výšku zmluvnej pokuty tak, aby plnila účel pre dodávateľa a zároveň nepoškodzovala spotrebiteľa. Žalobcu by podľa súdu

navyššie neodradilo takéto rozhodnutie, pretože zmluvná pokuta by bola len sporadicky zmoderovaná (§ 545a OZ), predsa by len zostala a naďalej by neprimerane regulovala vzťahy neurčitého počtu spotrebiteľov. Aj takýto význam má oprávnenie súdu postupovať podľa § 153 ods. 3, 4 O. s. p. a rozhodnúť o neplatnosti zmluvnej podmienky v štandardnej formulárovej zmluve bez návrhu účastníka.

Tu súd poukazuje aj na právoplatné rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č. k. 9Co/60/2011 zo dňa 26.06.2012, keď ako odvolací súd na odvolanie žalobcu potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 17C/98/2011-51 zo dňa 27.06.2011, ktorým bola zmluvná podmienka uvedená v Dodatku k zmluve o pripojení pod bodom 2.5, na základe ktorej v prípade porušenia niektorej z povinností účastníka uvedenej v bode 2.3 alebo 2.4 - najmä ale nielen zaplataenia splatnej ceny za služby, ... je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu označená za neprijateľnú, a teda neplatnú.

Podľa 53a ods. 1 Obč. zákonníka ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že zmluvné dojednania o zmluvnej pokute sú neplatné. Z neplatnej zmluvnej podmienky potom nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanej povinnosť plniť, preto súd žalobu nárok o zaplataenie zmluvnej pokuty zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p., po procesnej stránke bol vo väčšom rozsahu úspešná žalovaná, v konaní jej však preukázateľne žiadne trovy nevznikli, preto jej neboli žiadne k náhrade priznané.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Trnave cestou tunajšieho súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti

ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 205 ods. 1, 2 O. s. p.).